

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední odborná škola

a Střední odborné učiliště, Uničov, Moravské nám. 681

Ročník:	2. Ročník Opravář zemědělských strojů
Typ šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Vzdělávací obor:	Oprávenství
Téma:	Písty
Jméno autora:	Ing. Milan Axman
Vytvořeno dne:	29.8.2012
Metodický popis, (anotace):	Seznamuje se závadami, jejich příčinami a opravami pístů
Registrační číslo:	CZ.1.07/1.5.00/34.0153
Číslo materiálu:	VY_32_INOVACE_16 Ax

Písty

- přenáší tlakovou sílu při expanzi na pístní čep, ojnici a klikovou hřídel
- utěsňují a tvarují spalovací prostor
- nasávají novou směs nebo vzduch a vytlačují spaliny
- svým pohybem a tvarem dna rozvířují směs nebo vzduch ve válci
- odvádí teplo do válce a oleje
- vedou a udržují polohu pístních kroužků

Materiál pístů

- teploty při spalování nad 2 000°C
- působící tlaky 3 – 6 MPa (8MPa)

Materiálem jsou:

- slitiny lehkých kovů – Al, Si, Cu, Mg, Ni
velmi dobrá tepelná vodivost, větší tepelná roztažnost, 2x lehčí než u litiny
- litinové – těžší, malá tepelná roztažnost, horší tepelná vodivost

Tvary pístů

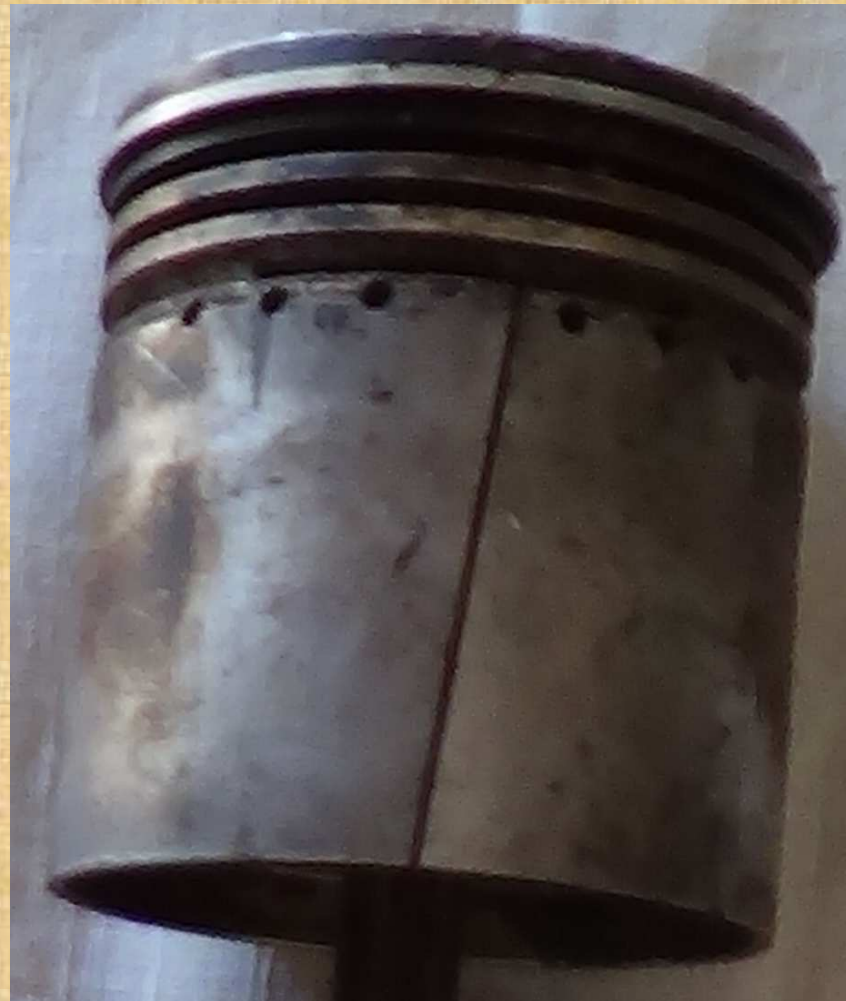
Tvar dna pístu – vypouklý, vydutý, vybrání pro ventily, s dutinou

Odlehčení pístu – ubrán materiál v okolí pístního čepu, ve směru pohybu ojnice zůstává jen část pístu pro jeho vedení

Tepelnou roztažnost ovlivňují zalité ocelové části

Otvory pod stěracími kroužky odvádí setřený olej

Písty

Vůle pístu ve válci

Závisí na:

- průměru válce (vrtání)
- tepelné roztažnosti pístu a válce (materiálu)
- rychloběžnosti motoru
- způsobu chlazení

Píst z lehké slitiny:

- u dna pístu 0,006-0,013 D
- u otevřeného konce 0,0015-0,003 D

Píst z lehké slitiny:

- u dna pístu 0,006-0,013 D
- u otevřeného konce 0,0015-0,003 D

Vůle pístu ve válci:

- a) malá – nebezpečí zadření
- b) velká – klepání pístu

Značení na dně pístu

- 1 – šipka ukazující směr otáčení motoru, k vačkové hřídeli, k výfukovému potrubí
- 2 – značka výrobce, datum výroby
- 3 – značka rozměru pístu, originál, výbrus
- 4 – označení toleranční třídy – montážní vůle
- 5 – hmotnostní skupina

Měření průměru pístu určuje výrobce, měří se pod otvorem pro pístní čep, kde píst je již válcový (ode dna k pístnímu čepu je kuželový)

průměr pístu + montážní vůle = průměr válce

Třídění pístů – originální, 1- 4 výbrus

V rámci každého jmenovitého rozměru jsou toleranční třídy A, B, C (odstupňování po 0,01, u větších průměrů 0,02)

Hmotnostní skupiny – rozdíl v hmotnosti maximálně 1 – 5 g, dle velikosti pístu.

Písty stejné značky mají stejnou hmotnost.

Na pístech bývají místa, kde lze provést ubírání materiálu – nálitky.

Označení pístu na dně

Označení pístu 2C

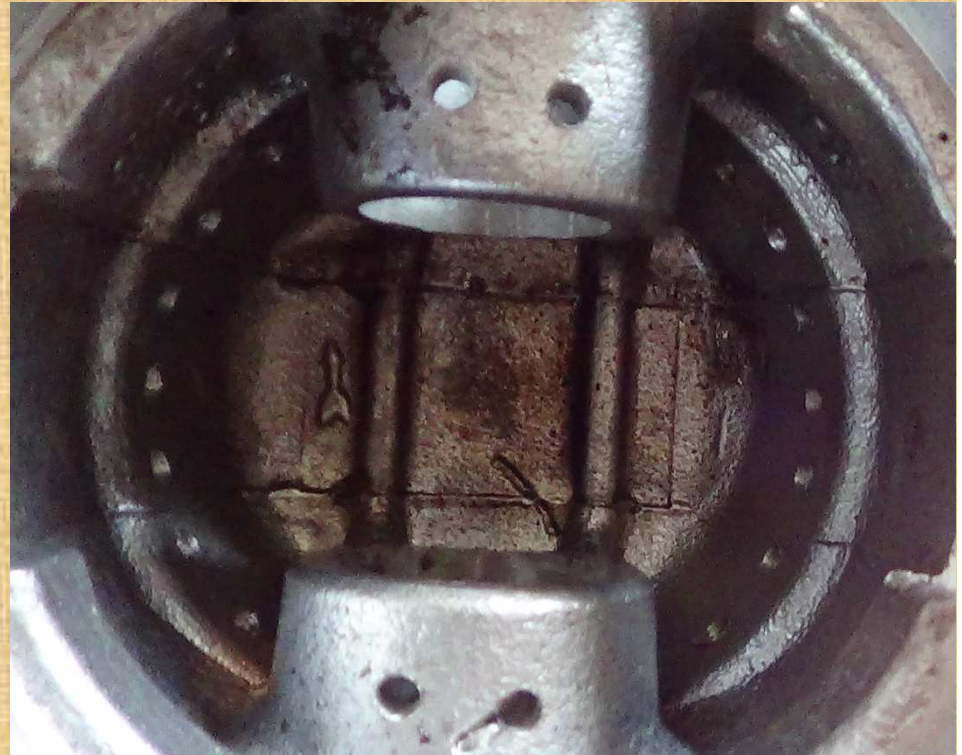

Označení na dně i uvnitř pístu

Pojistka zámku pístního kroužku

Kontrola pístu

- očištění od oleje a usazenin (karbonu) na dně pístu a drážkách pro pístní kroužky
- na poškození, celistvost, trhliny
- proměření pístu na ovalitu
- vůle ve válci, čistý píst se vloží do válce a měříme jeho vůli speciálními měrkami o síle 0,05

- 0,1 mm, kdy se měří síla potřebná k vytažení měrky
- vůle pístního čepu
- drážek pro pístní kroužky (axiální vůle)

Měření průměru pístu nad otvorem pro pístní čep

Závady a jejich příčiny

- praskliny pístu - vada materiálu, prudká změna teplot
- zadírání, tavení povrchu pístu – nedostatečné mazání nebo chlazení, přetěžování motoru
- propálení dna pístu – místní přehřátí povrchu dna pístu, žárový zápal (odkapávající tryska)

Prasklý píst

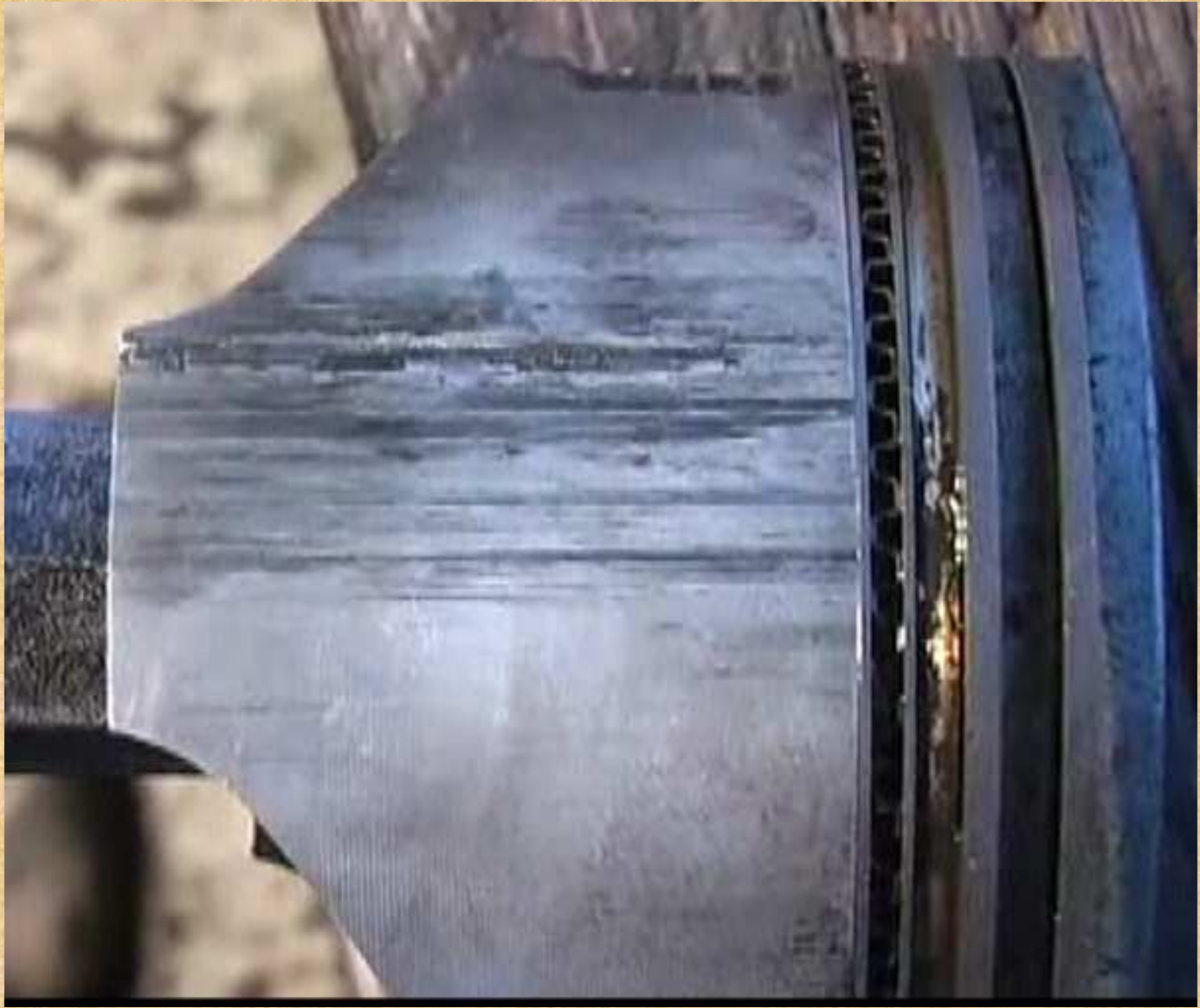

Drážka mazání pístního čepu, dutina pístu

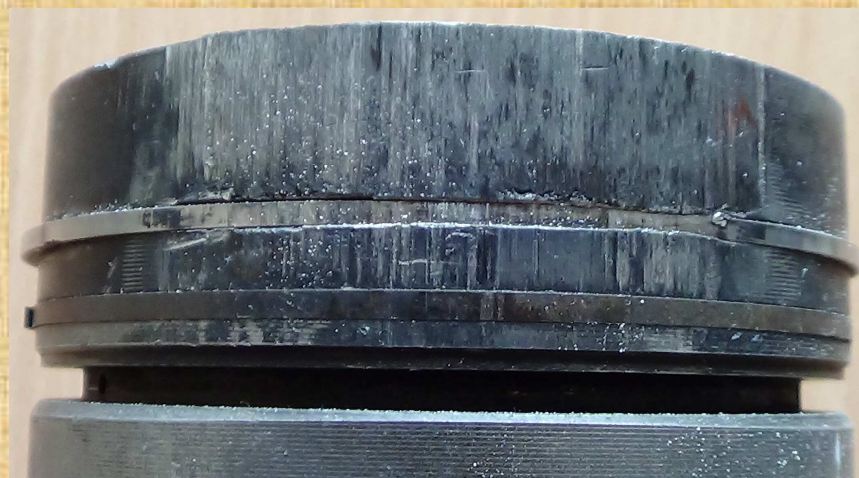

Zadírání pístu ve válci

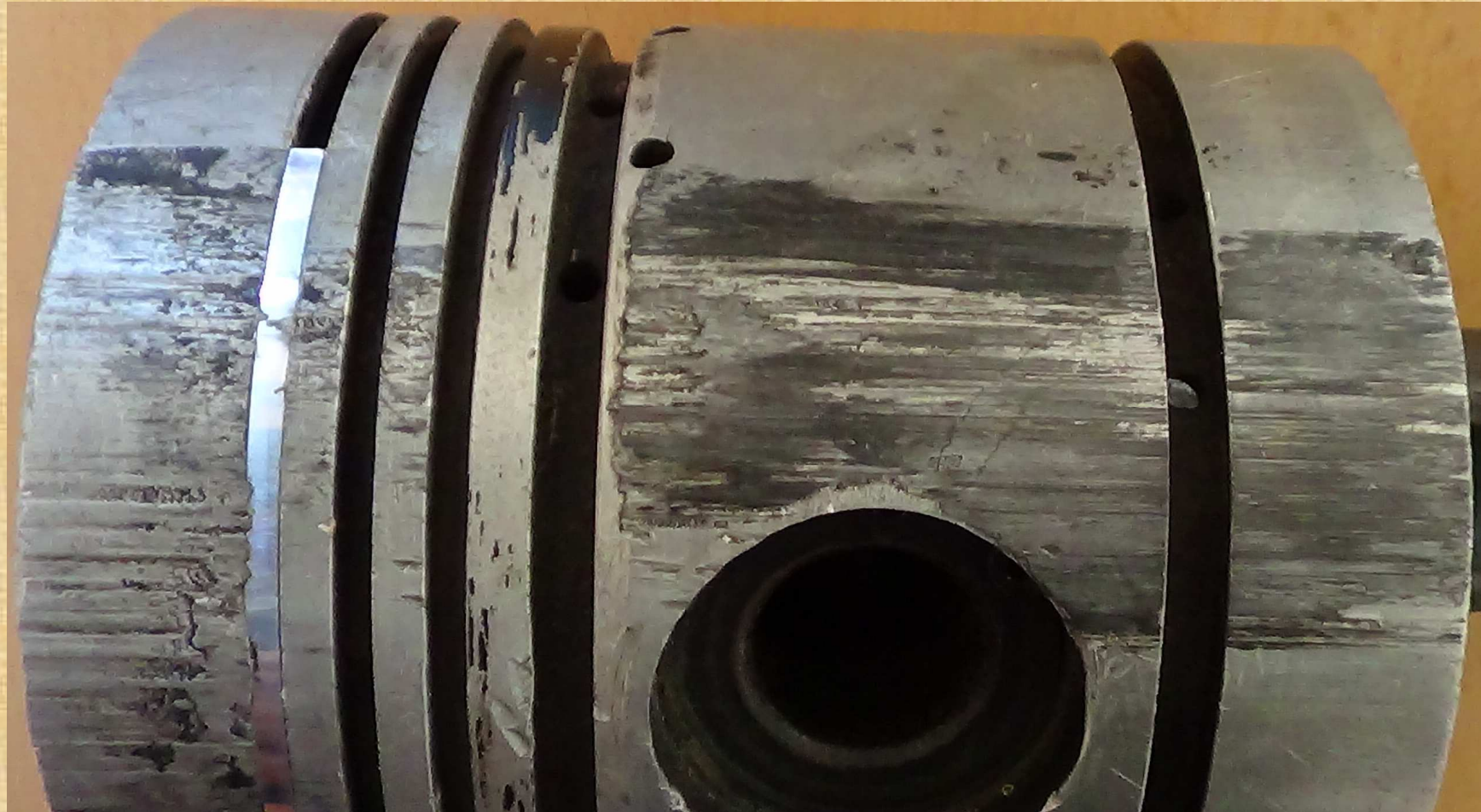

Zadírající se píst, zaseklý pístní kroužek

Zadírající se píst a nepohyblivý těsnící ktoužek

Tavící se povrch pístu

Nový a poškozený píst

- poškození dna a stěn pístu od cizího předmětu, vylomeného pístního kroužku, ventilu, jehly ložiska u dvoutaktních motorů

- poškozené drážky pro pístní kroužky – zlomený kroužek, velká axiální vůle

- nepohyblivé pístní kroužky – nedokonale spálené palivo (karbon)

Poškození dna pístu

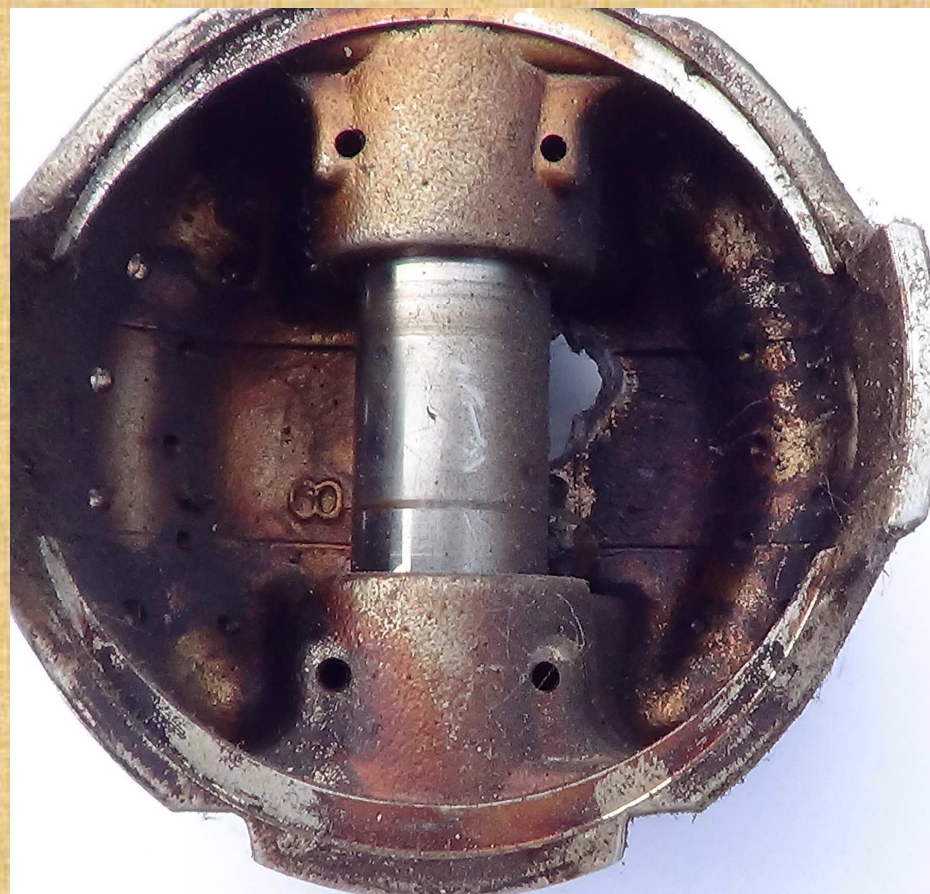

Proražený píst od ventilu

Poškození pístu

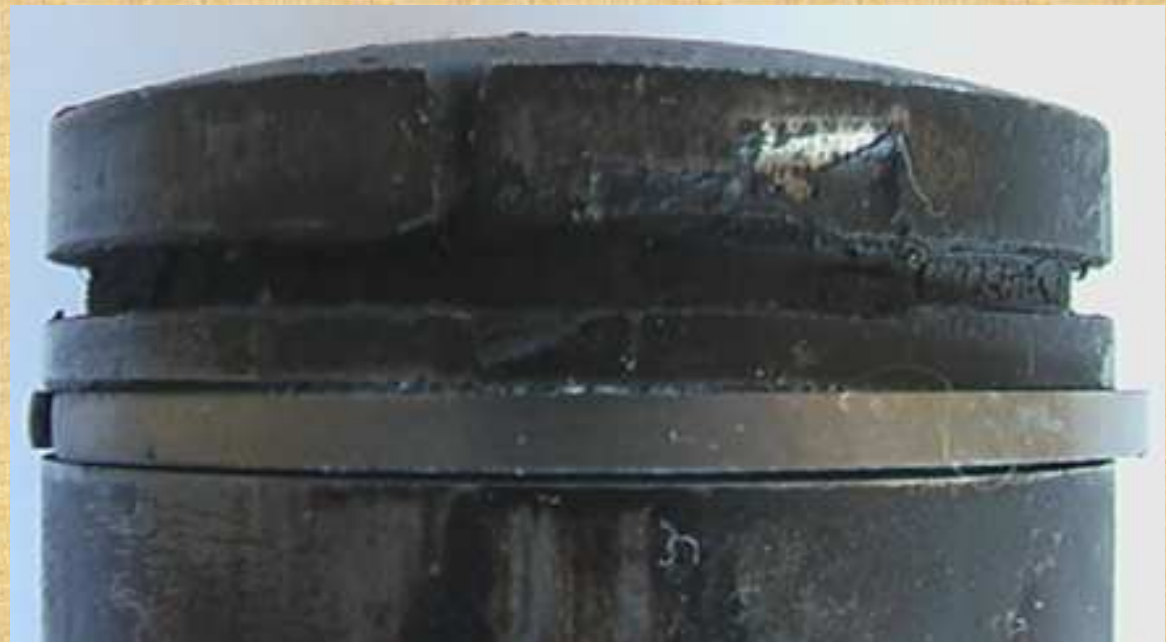
Rozlomený píst

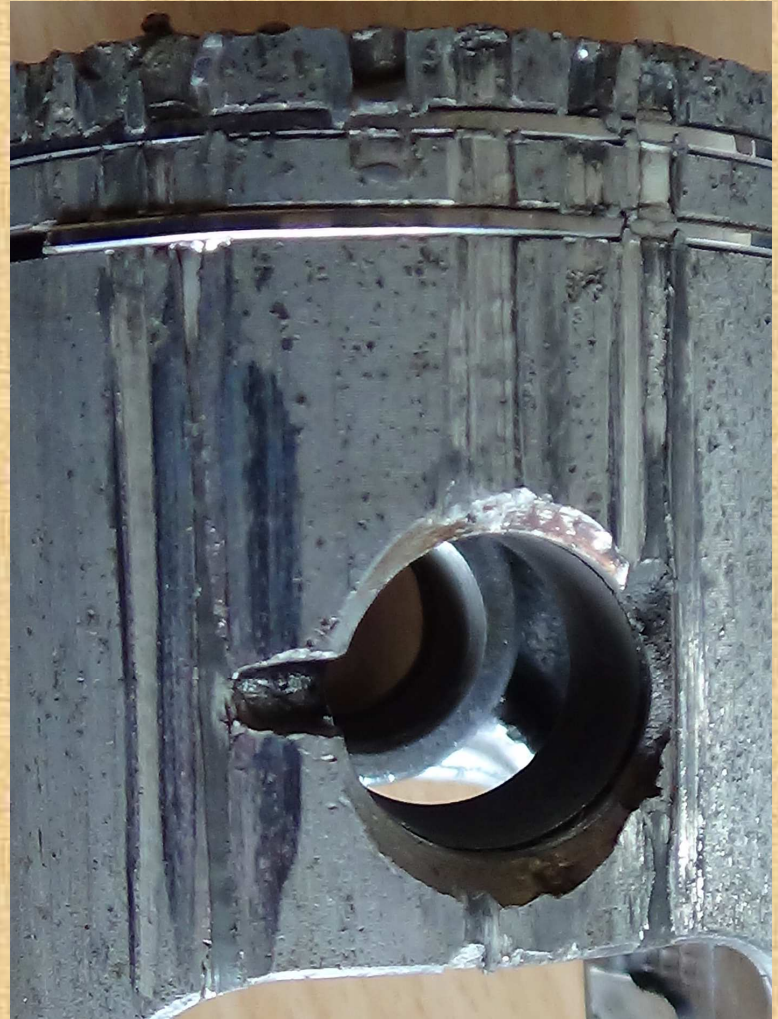

Poškození pístu – deformace drážky s pístním kroužkem

Cizí předmět v kanálku rozvodu

Poškození pístu jehličkou z ložiska

Poškození pístu od prasklého kroužku

Zakarbonovaný - zapečený pístní kroužek

Zaseklý pístní kroužek

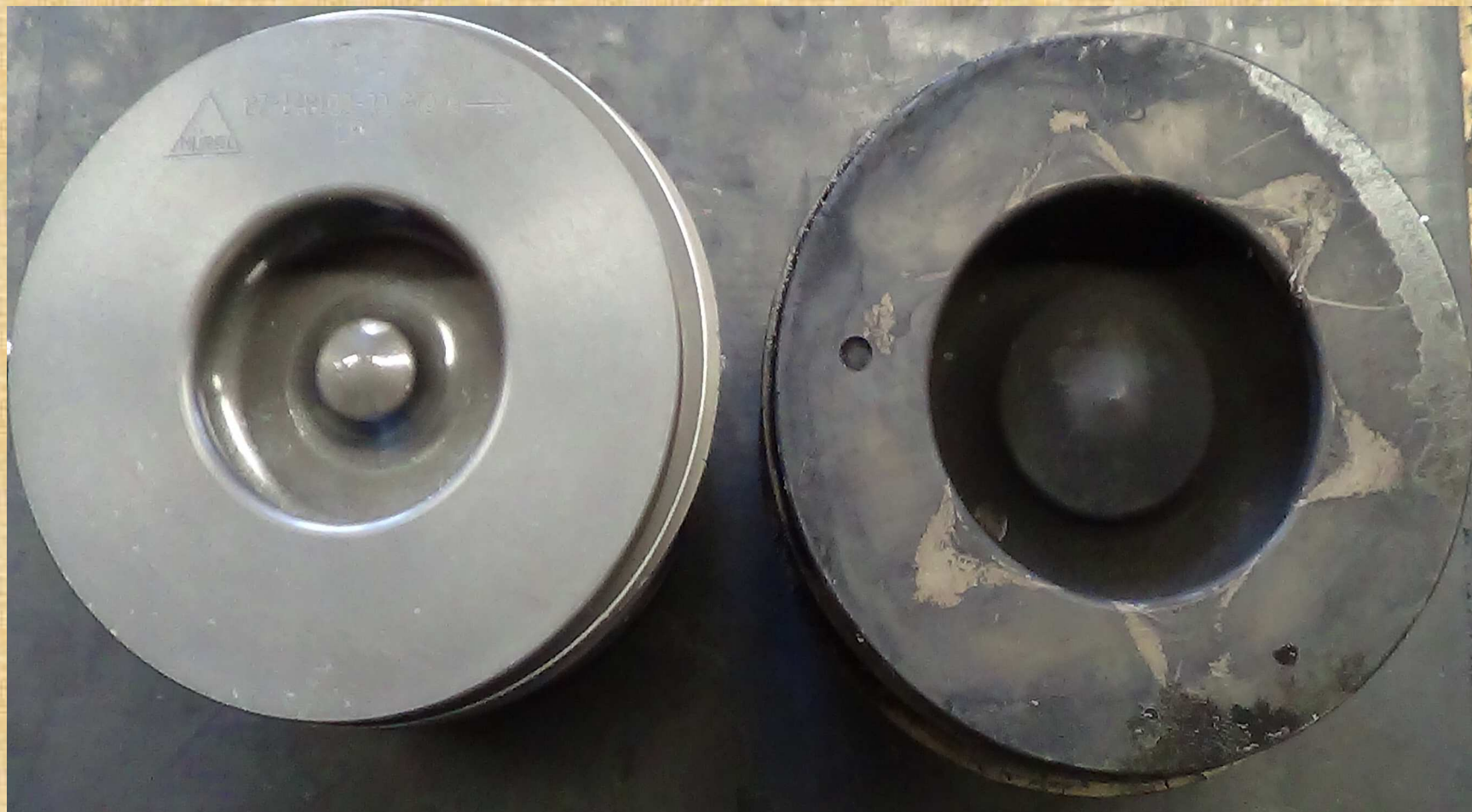
Mechanické poškození při demontáži

Karbon na pístu

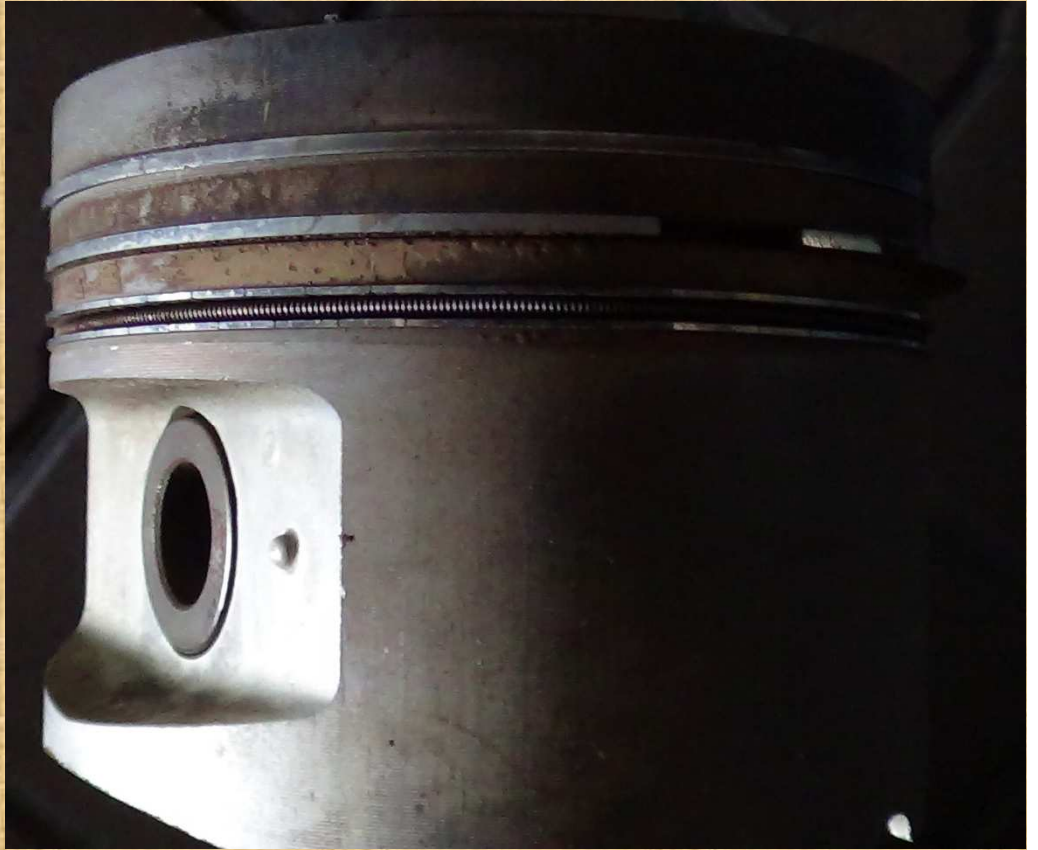
Karbon na dnu pístu

Karbon na pístu

Kombinace závad

Zásady montáže

- odpovídající typ a rozměry pístu a válce
- píst čistý bez poškození, namazaný
- píst na pístním čepu umístěn tak, aby byl v ose s ojnicí, vůle pístu ve válci na obou stranách stejná (ve směru pístního čepu)
- píst uložen ve směru šipky
- stejná hmotnost

Použitá literatura

- GSCHEIDLE, Rolf a kol. *Příručka pro automechanika*. Praha: Sobotáles, 2002, ISBN 80-85920-83-2.
- ZOGBAUM, E.A.. *Základy pro automechaniky*. České Budějovice: Kopp, 2000, ISBN 85-7232-113-7.
- POŠTA, Josef a kol. *Oprávenství a diagnostika*. Praha: Informatorium, 2002, ISBN 80-86073-88-2.
- Foto autor